

Notat

Dato 24. juni 2020

EHP

Side 1 af 7

Dansk Socialrådgiverforening

faglig handlekraft

Dansk Socialrådgiverforenings kommentarer til de offentlige arbejdsgiveres 'Retningslinjer for ansvarlig genåbning af offentlige kontorarbejdspladser' – med fokus på arbejdsmiljø

BAGGRUND

Arbejdsgiverorganisationerne KL, Danske Regioner og statens Medarbejder- og Kompetencestyrelse udsendte den 25. maj 'Retningslinjer for ansvarlig genåbning af offentlige kontorarbejdspladser'. Dansk Socialrådgiverforening havde forventet en hurtig opdatering og tilretning af retningslinjerne, som det er sket med mange af myndighedernes retningslinjer. Det er dog endnu ikke sket, og det er usikkert om og hvornår der vil ske en opdatering og tilretning.

Arbejdsgiverorganisationernes retningslinjer er relativt upræcise, derfor gennemgås herunder de punkter i arbejdsgivernes retningslinjer, som Dansk Socialrådgiverforening mener, at ledere, arbejdsmiljørepræsentanter og tillidsrepræsentanter i særlig grad skal være opmærksomme på.

GENERELT

Ansvar

MED-aftalen i kommuner og regioner samt Samarbejdsaftalen i staten indebærer at medarbejderne skal inddrages i drøftelser af retningslinjer om corona på arbejdspladsen. Forebyggelse af smitte med coronavirus er en del af arbejdspladsens arbejdsmiljøarbejde på linje med andre arbejdsmiljøopgaver. Medarbejderne skal inddrages via arbejdsmiljørepræsentanten. Arbejdsmiljøorganisationen skal risikovurdere arbejdsprocesser, lokaleindretning samt kortlægge de arbejdsmiljøproblemer, der kan være i forhold til genåbningen.

Arbejdsmiljøorganisationen/MED-udvalg skal i den forbindelse finde, gennemføre og følge op på løsninger, der understøtter at arbejde både på arbejdspladsen og hjemmefra kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarligt.

Det er arbejdsgiveren der har ansvaret for at arbejdsmiljøet er sikkert og sundt. Det er desuden arbejdsgiverens ansvar at informere, instruere og oplære medarbejderne. Medarbejderne har ansvar for at medvirke til at foranstaltningerne virker efter hensigten, og har ansvar for at gøre opmærksom på det, hvis der er problemer i arbejdsmiljøet.

Psykisk arbejdsmiljø

Coronavirus påvirker både det fysiske og det psykiske arbejdsmiljø.

Med hensyn til det psykiske arbejdsmiljø, så skal man være opmærksom på, at medarbejderne, hvad enten de har arbejdet i kriseberedskab eller har arbejdet hjemmefra, har haft meget

forskellige vilkår og oplevelser af coronakrisen, genåbningen og tilbagevenden til arbejdspladsen. Desuden vil medarbejdere i særlig risiko og medarbejdere, der har pårørende i særlig risiko, være mere berørte af coronakrisen.

Leder, TR og AMiR bør være opmærksom på at prioritere indsatser der fremmer tryghed og trivsel blandt medarbejderne.

PERSONER I ØGET RISIKO

Dialog og individuel vurdering

Det fremgår af arbejdsgiverorganisationens retningslinjer, at 'personer der efter lægelig vurdering er i øget risiko, som udgangspunkt godt kan møde på arbejde', og det anbefales at ledelsen i dialog med den enkelte medarbejder laver en konkret og individuel vurdering med afsæt i Sundhedsstyrelsens retningslinjer på området.

Leder, TR og AMiR skal være opmærksom på, at Sundhedsstyrelsens formuleringer i vejledningen [Håndtering af COVID-19: Anbefalinger til personer i øget risiko](#) er mere præcise og detaljerede:

- at Sundhedsstyrelsen anbefaler at det som en 'skal'-opgave: 'Medarbejderen i øget risiko skal i dialog med arbejdsgiveren foretage en konkret vurdering af den enkeltes arbejdsforhold, herunder inddrage hvilke muligheder, der er for at sikre afstand til kollegaer/klienter/kunder/borgere eller tilsvarende, eventuelt ved at skabe afstand ved anvendelse af barrierer, samt sikre muligheden for håndhygiejne mv.'
- at Sundhedsstyrelsen anbefaler, at 'Hvis arbejdsgiver og medarbejder i øget risiko ikke vurderer, at det er muligt at foretage ovenstående foranstaltninger i forhold til at reducere smitterisiko skal mulighed for omplacering til arbejdsforhold, hvor der kan sikres afstand og hygiejne, afsøges, herunder mulighederne for hjemmearbejdsplads. Såfremt arbejdsforholdene ikke lader sig indrette for medarbejderen i øget risiko, kan fraværsmedling komme på tale. I dialogen skal indgå den enkeltes egen trygheds- og risikovurdering ved den vanlige arbejdsopgave/-funktion.'
- At Sundhedsstyrelsen anbefaler, at personer i øget risiko efter en konkret individuel vurdering, kan have behov for særlige foranstaltninger på arbejdspladsen. Medarbejdere i øget risiko skal sikres mulighed for 2 meters afstand til kollegaer/borgere eller anvendelse af barrierer. Ligeledes skal længerevarende ansigt-til-ansigt kontakt i mere end 15 minutter eller mange hyppige kortvarende ansigt-til-ansigt kontakter undgås.

TILRETTELÆGGELSE AF ARBEJDET

Opgavepukler og nye opgaver

Arbejdsgiverorganisationernes retningslinjer kommer ikke ind på det forhold, at man på mange arbejdspladser har ophobet pukler af arbejdsopgaver, som ikke har kunnet udføres i

nedlukningsperioden, og at de nye krav til hygiejne og rengøring nødvendiggør, at der afsættes tid til dem.

Leder, TR og AMiR skal være opmærksom på:

- Opgavepukler bør drøftes i MED/SU for medarbejdergruppen som helhed med henblik på at finde gode kollektive løsninger.
- Opgavepukler bør drøftes mellem den enkelte medarbejder og dennes leder med henblik på at finde gode individuelle løsninger.
- At der i forbindelse med planlægning af møder skal indregnes tid til de ekstra krav om rengøring af borde og kontaktpunkter efter hvert møde. Det gælder både møder med borgere, samarbejdspartnere og kolleger, man normalt ikke arbejder sammen med.

Fortsat hjemmearbejde

Det fremgår af arbejdsgivernes retningslinjer, at 'arbejdsgiver tilstræber, at en del af de ansatte fortsætter med hjemmearbejde en tid endnu', at 'det er den enkelte arbejdsgiver, der konkret vurderer, i hvilket omfang tilbagevenden til den fysiske kontorarbejdsplads er hensigtsmæssig' samt at 'det er arbejdsgiver, der vurderer, om tilbagevenden til den fysiske kontorarbejdsplads konkret vil være hensigtsmæssig'.

Leder, TR og AMiR og leder skal være opmærksom på at arbejdsgiveren anvender nedenstående kriterier til at bedømme omfanget af tilbagevenden til den fysiske arbejdsplads:

- 'Arbejdsgiveren skal sørge for, at arbejdsforholdene sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarlige' (Lov om arbejdsmiljø §15)
- Når den fysiske arbejdsplads indrettes, skal der tages udgangspunkt i at det skal være muligt at holde minimum 1 meters afstand, og minimum 2 meters afstand, hvor der kan være øget risiko for dråbesmitte, eller hvor et forsigtighedsprincip tilsiger et særligt hensyn. I den forbindelse skal der tages et særligt hensyn til ansatte i risikogruppen, som har brug for 2 meters afstand eller alternativt at anvende barrierer/værnemiddel. Se Sundhedsstyrelsens vejledning [COVID-19: Forebyggelse af smittespredning](#).

Hjemmearbejde og ergonomi

Arbejdsgiverorganisationernes retningslinjer kommer *ikke* ind på forhold vedr. hjemmearbejdspladsen. Under hjemsendelsen har Arbejdstilsynet opfordret til at arbejdsgivere, ansatte og arbejdsmiljøorganisationen til at arbejde sammen om at finde gode løsninger, så de ansatte kunne undgå gener som følge af hjemmearbejdet, og der er givet gode råd om aktive pauser, skift af arbejdsstilling, gåture, osv.

Arbejdstilsynet gør opmærksom på, at arbejdsgiverens ansvar for arbejdsmiljøet også gælder, når den ansatte arbejder for sin arbejdsgiver i sit eget hjem. Hjemmearbejdet skal dog være

regelmæssigt og svare til mindst én arbejdsdag om ugen eller cirka 2 timer eller mere stort set hver arbejdsdag.

Leder, TR og AMiR skal være opmærksom på medarbejdernes rettigheder:

- Arbejdsgiveren skal stille de nødvendige hjælpemidler til rådighed: PC, passende stol, m.v. (Arbejdstilsynets vejledning: [Hjemmearbejde](#))
- Tag afsæt i arbejdspladsens lokalaftale om tele- og hjemmearbejde (ansatte i kommuner og regioner) eller om lokalaftale om distancearbejde (ansatte i staten).

INDRETNING AF ARBEJDSPLADSEN

Afstand

Arbejdsgivernes retningslinjer lægger op til, at man på arbejdspladsen skal lave retningslinjer for ophold i storrum, kantine, mødelokaler, receptionsområder, adgangsveje og deltagelse i fysiske møder.

Leder, TR og AMiR skal være opmærksom på, at:

- Det skal være muligt at holde minimum 1 meters afstand, og minimum 2 meters afstand, hvor der kan være øget risiko for dråbesmitte, eller hvor et forsigtighedsprincip tilsiger et særligt hensyn. I den forbindelse skal der tages et særligt hensyn til ansatte i risikogruppen, som har brug for 2 meters afstand eller alternativt at anvende barrierer/værnemiddel. Se Sundhedsstyrelsens vejledning [COVID-19: Forebyggelse af smittespredning](#).
- At der forskellige vejledninger om afstandsregler med hensyn til institutioner med offentlig adgang.
  - Sundhedsstyrelsen skriver i vejledningen [COVID-19: Forebyggelse af smittespredning](#) :
    - 'Hold mindst 1 meters afstand mellem personer i det offentlige rum
    - Hold dog mindst 2 meters afstand i situationer, hvor der kan være øget risiko for dråbesmitte, eller hvor et forsigtighedsprincip tilsiger et særligt hensyn, som f.x.:
      - Hvis der er tvivl om luftvejssymptomer hos en selv eller den anden, f.eks. hvis man på vej hjem fra arbejde føler sig sløj, hvis man synes den anden ser forkølet ud osv.
      - Ved besøg på plejecentre, sygehuse, hos personer med særlig risiko mv. jfr. Sundhedsstyrelsens anbefalinger af 4. maj 2020

- Ved aktiviteter med kraftig udånding, hvor dråber dannes og slynges længere væk fra personen end ved normal tale, f.eks. sang, råb, foredrag, skuespil, fysisk anstrengelse m.v.
  - Ved aktiviteter i bevægelse f.eks. rutsjebane.
  - Ved ophold i lukkede rum med begrænset bevægelsesrum, dårlig udluftning m.v. f.eks. kælderlokaler, skakter m.v.’
- Erhvervsministeriets [Virksomhedsguiden.dk](https://www.virksomhedsguiden.dk) skriver i deres FAQ, at ‘alle virksomheder og offentlige institutioner med lokaler, som offentligheden har adgang til, skal opfylde en række krav:
- Begrænset adgang: Der må maksimalt tillades adgang for 1 person pr. 4 m² gulvareal, hvortil der er offentlig adgang. I lokaler, hvor kunder, besøgende eller deltagere i det væsentlige sidder ned, må der dog tillades adgang for 1 kunde, besøgende eller deltager pr. 2 m² gulvareal. Gulvarealet opgøres væg til væg uanset møbler og inventar.
  - God afstand: Lokalerne skal så vidt muligt indrettes, så kunder og besøgende kan holde afstand til hinanden.’

Mødefaciliteter

Det fremgår ikke af arbejdsgiverorganisationernes vejledning, at det er uhensigtsmæssigt at afholde møde med borgere eller samarbejdspartnere i storrumskontorer, da risikoen for smittespredning er for stor.

Leder, TR og AMiR bør være opmærksom på:

- At møder i storum i stedet afholdes i møderum eller fx erstattes af videomøder eller telefonmøder.

Udluftning og ventilation

Arbejdsgivernes retningslinjer kommer ikke ind på vigtigheden af udluftning og ventilation som et redskab til at forebygge smitte med coronavirus. Det fremgår af Sundhedsstyrelsens vejledning [COVID-19: Forebyggelse af smittespredning](#).

Leder, TR og AMiR skal være opmærksom på:

- At der bør indføres procedurer for udluftning.
- Ventilationssystemer bør undersøges for hvorvidt de hæmmer eller spreder virus. Aktuelt findes ingen officiel vejledning herom endnu. Bliver luften filtreret? Bliver luften hentet ind udefra?

SÆRLIGT OM KONTORFUNKTIONER MED BORGERKONTAKT

Håndhygiejne

Det fremgår af arbejdsgiverorganisationernes retningslinjer, at 'medarbejdere der har borgerkontakt, vasker hænder grundigt før og efter hvert møde med en borger', og at borgere 'så vidt muligt ligeledes bør vaske hænder eller bruge alkoholbaseret håndsprit inden de betjenes'. Desuden fremgår det, at der 'så vidt muligt skal være vand og sæbe eller håndsprit tilgængelig for borgere'.

Leder, TR og AMiR skal være opmærksom på:

- Medarbejderne kan også bruge håndsprit (70-85 % procent alkohol tilsat glycerol) som alternativ til håndvask med vand og sæbe. Se Sundhedsstyrelsens vejledning [COVID-19: Forebyggelse af smittespredning](#).
- Der skal være vand og flydende sæbe eller håndsprit (70-85 pct. alkohol) tilgængeligt for alle ansatte og besøgende. (Se [Virksomhedsguiden.dk](#))

Møder med borgere på socialområdet

Socialstyrelsen har udarbejdet retningslinjer, der gælder for myndighedsområdet på det sociale område (områderne for udsatte børn og unge, børn og unge med funktionsnedsættelser samt udsatte voksne).

Leder, TR og AMiR skal være opmærksom på:

- At offentlige kontorer på socialområdet skal tage udgangspunkt i [Socialstyrelsens generelle retningslinjer for genåbning af socialområdet](#), som har mere detaljerede anvisninger.

Møder i borgerens hjem

Det fremgår af arbejdsgiverorganisationernes vejledning, at hvis den konkrete sag gør, at det er nødvendigt fysisk at mødes med borgeren i borgerens hjem, iværksættes de nødvendige smittereducerende tiltag.

Leder, TR og AMiR skal være opmærksom på:

- At man laver fælles retningslinjer i MED/SU for, hvad smittereducerende tiltag er. Man kan fx tage afsæt i [Socialstyrelsens generelle retningslinjer for genåbning af socialområdet](#) (gælder udsatte børn og unge, børn og unge med funktionsnedsættelser samt udsatte voksne).

Møder med borgere i risikogruppen, m.fl.

Det fremgår *ikke* af arbejdsgiverorganisationernes vejledning, hvordan man håndterer møder med borgere, der er i risikogruppen.

Leder, TR og AMiR bør være opmærksom på:

- At man på arbejdspladsen tager stilling til, hvordan man kan gennemføre møder med borgere i risikogruppen, sådan at det ikke er den enkelte medarbejder der får ansvaret for dette.
- Fx kan man tilbyde borgere i risikogruppe samt borgere, der er nervøse ved at møde op på det offentlige kontor, et mundbind.

ADFÆRD OG HYGIEJNE

Rengøring

Det fremgår af arbejdsgiverorganisationernes retningslinjer, at 'arbejdsgiver bør sikre grundig rengøring og desinfektion (efter konkret vurdering), herunder med særligt fokus på toilet, vask, håndtag, gelændere, bordoverflader m.v., som hyppigt berøres af mange'. På arbejdspladser, hvor flere medarbejdere deler arbejdsstationer, eller redskaber, fx bil, bør arbejdsgiver ligeledes sikre grundig rengøring, når en medarbejder forlader arbejdsstationen og en anden overtager.

Leder, TR og AMiR bør være opmærksom på:

- At medarbejderne skal instrueres i brugen af rengørings- og desinfektionsmidler.